

A. ÖMER TÜRKES

İlk aşk

romanlar arasında

Edebiyatımızın yaşayan en büyük ustalarından Kâmuran Şipal, 'Dua Çiçeği'nde şimdi çoktan gerilerde kalmış gençlik çağını -özellikle de- ilk aşkını hatırlayan bir adamın iç dünyasında dolaşiyor. Şipal'in yazarlık ustalığını **sergileyen** 'Dua Çiçeği', belleğin ve zamanın doğasını sorgulayan zarif, kısa ama yoğun bir roman.

Gerek 'Demir Köprü' gerek 'Sırrımsın Sırdaşımın' romanlarında yaşlı bir adamın doğduğu kente, geçmişe, çocukluğuna, çok sevdiği/özlediği annesine dair anıları eşliğinde yitip gitmiş bir zamanı anlatmıştı Kâmuran Şipal. '**Dua Çiçeği**' de geçmişin acı tatlı hatıraları etrafında kurgulanmış. Ve her iki romanındaki anı parçacıklarındaki örtüşmeler kahramanın da aynı kişi olduğuna işaret ediyor. Hatta mekân da aynı... Ne var ki bu kez anlatıcı orta yaşlarını sürüyor, hatırladıkları ise gençlik çağına, ilk aşkına dair yaşanmışlıklar...

Yıllar sonra aynı kenti ziyaret eden, hatta aynı pansiyonda kalan adam huzursuz bir gece geçirir. Gece görülen korkulu, korkusuz düşlerin ağırlığı vardır üzerinde. Dışarıdan gelen sesler, bayram sevincini yansıtan çocuk sesleri onu bir anda eski zamanlara taşıyacaktır, Fadime ile ilk tanışma anına...

"On sekiz, on dokuz yaşlarında uzun boylu, biraz esmere kaçan; yuvarlak yüzlü bir kızdı. Parmaklarında yüzük bulunmadığına göre evli ya da nişanlı değildi. Belinde uçları arkada fiyonkla birbirine ilştirilmiş, saklandığı yerden özellikle o gün için çıkarılmışa benzeyen beyaz bir önlük vardı. Mutfakla salon arasında mekik dokuyor, gördüğü işi bir rahatlıkla yapıyor, aileye yabancı biri olmadığı anlaşılıyordu. (...) Yürüdükçe kalçaları dar eteklik altında öne çıkıyor, göğüsleri biraz gevşek sutyenler altında hafifçe oynuyordu."

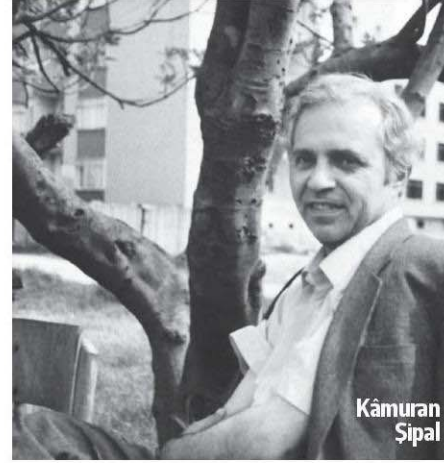
Bir arkadaşının yakınıdır Fadime. Yarıda kalan lise tahsilini tamamlama

mak için sınavlara hazırlanmaktadır. Fen fakültesi mezunu anlatıcıdan matematik dersi almak ister. Dersler başlar, konular ağırlaşır, gençler birbirlerine yakınlaşır. Ve bir gün ders esnasında elleri birbirine temas eder; "Biraz sonra ders bitti, ama eller sürdürdü oyunlarını. Çok zaman önce zorla birbirlerinden koparılıp alınmışlar da neden sonra birbirlerine kavuşmuş iki dost, iki ahbap, iki sevgili gibi birbirlerinden ayrılmayı düşündükleri yoktu. Özlem yeterince büyüktü. Eller durup durup ayrıldı birbirinden, durup durup yeniden buldu birbirlerini. Yeniden, boyuna yeniden, sözcük bir oyun boyuna yeniden. Yüzler önlerine bakıyordu. Birbirlerine baksalar. Önlerine bakıyorlardı. Değişik biçimlerde birbirlerine sarılıyordu eller. Parmaklar değişik biçimlerde. **Söylenmek istenip istenip de bir türlü söylenemeyen sözcük. Sözcükler.** Söylenmek istenip de söylenemeyen. Zaman dursa. Zaman durmuyordu."

Ne yazık ki zaman akıp gidecek, söylenmek isteyip de söylenemeyen sözcükler, söze dökülmeyen duygular gençlerin kaderini etkileyecek...

YAZININ VE DUYGULARIN ZARAFETİ

Şipal'in her üç romanında düşlediği geçmişle şimdiki zaman arasında gidip gelen anlatıcılar yalnızlık, mutsuzluk ve pişmanlık çekiyorlar. Geçmişteki huzurlu hayatın bir daha gelmemecesine uçup gitmesinden mi, onları ellerinden kaçırmalarına neden olan hatalarından mı yoksa şimdiki zamanla baş etmekte

Kâmuran Şipal

zorlandıklarından mı, bilemiyoruz. Ancak elde kalan hep hüüzün oluyor.

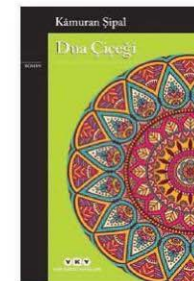
Diğer romanlarındaki gibi 'Dua Çiçeği'nde de anımsamalar ve anımsamalar üzerine yapılan yorumlarla, küçük ayrıntıların yarattığı çağrışımlarla, zaman zaman sarf edilen sözler ve itiraflarla anlatıcının iç dünyasına nüfuz eden Şipal, anımsama mekanizmasının çalışmasını çok iyi yakalamış; "Annesini anımsadı. Anımsama öyle duru, net değildi başlangıçta, başka anımsamalarla birlikteydi, adeta onlar tarafından kuşatılmış, öne çıkması engellenmişti. Ama çok sürmedi, sisler puslar arasından yüz gösterdi, tek başına kaldı, elinden tutup bir mezarlığın kapısından içeri soktu onu, ayaklarının geri geri gitmesine bakmayarak bir başka dünyanın kokusu sinmiş çıplak, renksiz ve loş bir odadan içeri taşıdı."

Söze ve eyleme dökülmemiş ama her iki tarafın kaderlerini belirlemiş ilk

aşkın etrafında kurgulanan bir romanda cinselliğe yer verilmemesi şaşırtıcı gelebilir. Bunun nedeni anlatıcının hayat hikâyesinden, daha doğrusu kişilik özelliklerinden çıkarılabilir. Kadınlar arasında büyümüş, onların koruyucu sevgisi tarafından kuşatılmış, onlara sevgiyle bağlanmış anlatıcı. Fadime imgesi hayatındaki diğer kadınların imgesiyle bütünleşecektir. Nitekim Fadime'yi yitirdiğini öğrendiğinde yitirdiği diğer kadınlar düşer aklına. **Naif bir adamın şimdiden geçmişe doğru yaptığı buruk yolculukta elbette yaşanmamış bir cinsellik değil yaşanmış duygular öne çıkacaktır.**

Kâmuran Şipal'in roman ve hikâyelerinde asıl öne çıkan, duygu ve düşüncelerin dile geliş biçimidir. 'Demirköprü'de, 'Sırrımsın Sırdaşımın'da ve son romanı '**Dua Çiçeği'nde, anlatıcıların ruh halini mükemmel bir dille kuşatıyor Şipal.** Özellikle çiçeklere ayrılan bölümlerde dilsel ustalığını iyice konuşturmuş.

'Dua Çiçeği', edebiyatımızın yaşayan en büyük ustalarından Kâmuran Şipal'in yazarlık karakteristiklerini yansıtan bir roman... ■

DUA ÇİÇEĞİ

Kâmuran Şipal
Yapı Kredi Yayınları, 2018
92 sayfa, 9 TL.